

Valsts vides dienests

ZEMGALES REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE

Kazarmes iela 17a, Jelgava, LV-3007, tālr. 63023228, e-pasts: zemgale@vvd.gov.lv, www.vvd.gov

Jelgavā

2021. gada. 29. oktobrī

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Nr. ZE21SI0013

Sākotnējā izvērtējuma mērķis ir noteikt, vai pieteiktā paredzētā darbība atsevišķi vai kopā ar citām darbībām varētu būtiski ietekmēt vidi. Sākotnējā izvērtējuma uzdevums nav precīzi dokumentēt ietekmju apjomu un definēt projekta īstenošanas nosacījumus. Detalizēts ietekmju apjoma un būtiskuma izvērtējums ir veicams ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros atbilstoši likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai gadījumā, ja sākotnējā izvērtējuma rezultātā tiek secināts, ka pieteiktās paredzētās darbības īstenošanas rezultātā ir iespējama būtiska ietekme un vidi.

1. Paredzētās darbības ierosinātājs:

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Baltijas mežu investīcijas”, reģ. Nr. 40203224467, juridiskā adrese: Alberta iela 13, Rīga LV-1010, tālrunis: + 371 26548569, e-pasts: ainis.platais@futureforest.lv (turpmāk–Iesniedzējs).

2. Paredzētā darbības nosaukums:

136.2 ha lielas platības atmežošana, ar mērķi atmežotajā platībā ierīkot lauksaimniecības zemi.

3. Paredzētās darbības norises vieta:

Nekustamie īpašumi “Bumbu bedres”, kad. Nr. 54620030136, un “Rapu mežs”, kad. Nr. 54620030137, Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā.

4. Informācija par paredzēto darbību, iespējamām paredzētās darbības vietām un izmantojamo tehnoloģiju veidiem:

Valsts vides dienesta Zemgales reģionālajā vides pārvaldē (turpmāk–Pārvalde) 2021. gada 30. septembrī tika saņemts iesniegums ietekmes uz vidi sākotnējā novērtējuma veikšanai, paredzētajai atmežošanai 136.2 ha platībā, ar mērķi atmežotajā platībā ierīkot lauksaimniecības zemi nekustamajos īpašumos “Bumbu bedres” (kad. Nr. 54620030136) un “Rapu mežs” (kad. Nr. 54620030137), Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā. Saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk– Likums) 2. pielikuma 1. punkta 1) apakšpunktu – *“lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorijas maiņa, ja šīs zemes platība ir lielāka par 50 hektāriem”*, paredzētās darbības radīto ietekmju uz vidi novērtēšanai, nepieciešams sagatavot ietekmes uz vidi sākotnējo novērtējumu.

Pirmais Iesniedzēja iesniegums sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma sagatavošanai tika saņemts 05.11.2020., toreiz tika plānots atmežot teritoriju 173.27 ha platībā. Izvērtējot saņemto iesniegumu, 09.11.2020. Pārvalde lūdza to papildināt ar sekojošu ekspertu atzinumiem:

- sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperta par biotopu grupu “Meži un virsāji” atzinumu;
- sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētu ekspertu par biotopu grupām “Zīdītāji” un “Putni” atzinumiem;

- sertificēta hidrologa atzinumu par nekustamo īpašumu “Bumbu bedres” un “Rapu mežs” hidroloģisko stāvokli, kā arī hidroloģiskā režīma izmaiņām pēc atmežošanas.

Pēc visas nepieciešamās dokumentācijas sagatavošanas, Iesniedzējs atkārtoti vērās Pārvaldē ar iesniegumu sagatavot ietekmes uz vidi sākotnējo novērtējumu.

Nekustamajā īpašumā “Bumbu bedres”, kad. Nr. 54620030136, tiks atmežota teritorija 72.61 ha platībā, bet nekustamajā īpašumā “Rapu mežs”, kad. Nr. 54620030137, tiks atmežota teritorija 63.59 ha platībā, kopumā paredzēts atmežot 136.2 ha lielas platības, kurās pēc tam tiks ierīkotas lauksaimniecības zemes graudaugu audzēšanai. Abi nekustamie lokalizējas Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā, saskaņā ar Līvberzes pagasta plānoto (atļauto) teritorijas izmantošanas karti (mērogs 1:15000) (skatīts 04.10.2021.), šo teritoriju izmantošanas veids ir mežu (M) teritorijas. Nekustamos īpašumus “Bumbu bedres” un “Rapu mežs” vienu no otra atdala valsts nozīmes vietējais autoceļš V- 1064 “Kalnciems-Līvberze”. Paredzētās darbības vietā nav objektu, ko sabiedrība izmanto, lai piekļūtu atpūtas vietām vai citai sabiedriski nozīmīgai infrastruktūrai.

Atbilstoši dabas datu bāzei “OZOLS” (skatīts 04.10.2021.), ~ 40-280 m attālumā no darbības vietas atrodas Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija – dabas liegums “Līvberzes liekņa”, daļā no nekustamā īpašuma “Bumbu bedres” lokalizējas īpaši aizsargājams biotops “Aluviāli meži”, kā arī paredzētās darbības vietā, vai tās tuvumā konstatētas šādas aizsargājamās sugas un to dzīvotnes: Jumstiņu gladiolas (*Gladiolus imbricatus*) augšanas vieta; Eirāzijas ūdra (*Lutra lutra*) dzīvotnes; Mazā ērgļa (*Clanga pomarina*) dzīvotne; Melnās dzilnas (*Dryocopus martius*) dzīvotnes; Baltmugurdzeņa (*Dendrocopos leucotos*) dzīvotne; Pelēkās dzilnas (*Picus canus*) dzīvotne; Vidējā dzeņa (*Dendrocopos medius*) dzīvotne.

Saskaņā ar Līvberzes pagasta plānoto (atļauto) teritorijas izmantošanas karti (mērogs 1:15000) (skatīts 04.10.2021.), īpašumi robežojas ar valsts nozīmes ūdensnoteku Vecbērze, meliorācijas kad. Nr. 38174:01, kā arī īpašums “Bumbu bedres” robežojas ar valsts nozīmes ūdensnotekām Mežinieku upīte, meliorācijas kad. Nr. 3817412:01, un Vecpienava, meliorācijas kad. Nr. 381742:01 Saskaņā ar Jelgavas novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem (skatīts 04.10.2021.), Vecbērzei un Vecpienavai lauku teritorijās noteiktas 50 m aizsargjoslas, darbību šajās aizsargjoslās reglamentē Aizsargjoslu likuma 35. un 37. panti. Saskaņā Zemkopības ministrijas nekustamo īpašumu (turpmāk – ZMNĪ) Meliorācijas kadastra informācijas sistēmā www.melioracija.lv (skatīts 04.10.2021. un 27.10.2021.) pieejamo informāciju, abi īpašumi atrodas Vecbērzes poldera teritorijā, abus īpašumus šķērso koplietošanas ūdensnoteka, meliorācijas kad. Nr. 3817413:1, kā arī īpašumu “Rapu mežs” šķērso koplietošanas ūdensnoteka, meliorācijas kad. Nr. 381743:9.

Tuvākas blīvi apdzīvotās vietas ir Kalnciems ~ 5 km un Līvberzes ciems ~ 4 km attālumā. Tuvākā viensēta ~ 1.5 km attālumā.

Likuma 8. panta pirmā daļa noteic, ka, piesakot darbību, ierosinātājs norāda vismaz divus dažādus risinājumus attiecībā uz šīs darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem. Ņemot vērā, ka Iesniedzējs iesniegumā nav norādījis divus dažādus risinājumus attiecībā uz šīs darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem, Pārvalde kā otru variantu pieņēma to, ka Iesniedzējs varētu neveikt pieteikto darbību.

5. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi vērtēšanas nepieciešamības pamatojums (iespējamās ietekmes būtiskuma novērtējums):

Izvērtējot paredzētās darbības iespējamās ietekmes un to būtiskumu, tika izmantoti Likuma 11. panta kritēriji – paredzēto darbību, darbības vietu un šīs vietas ģeogrāfiskās īpatnības raksturojošie faktori, ņemot vērā paredzētās darbības ietekmes apjomu un telpisko izplatību, ietekmes raksturu, intensitāti un kompleksumu; ietekmes varbūtību;

ietekmes plānoto sākumu, ilgumu, biežumu un atgriezeniskumu; savstarpējo un kopējo ietekmi uz citām esošām vai apstiprinātām darbībām, kas ietekmē vienu un to pašu teritoriju, kā arī iespējas pilnvērtīgi samazināt paredzēto ietekmi uz vidi.

Iesniedzējs plāno atmežot 136.2 ha lielu platību, pēc atmežošanas tiks mainīts esošais zemes lietojuma veids, šajā teritorijā tiks ierīkota lauksaimniecības zeme. Pēc visas iesniegtās dokumentācijas izvērtēšanas, Pārvalde konstatē, ka Iesniedzējs, daļēji ir ņēmis vērā ekspertu viedokļus un samazinājis kopējo atmežojamo platību par 37.07 ha.

Saskaņā ar Jelgavas novada teritorijas plānojumu 2011.-2023. gadam (1.0 redakcija) (skatīts 04.10.2021.), paredzētās darbības vieta robežojas:

- Rietumu pusē ar citām mežu (M) teritorijām;
- Dienvidrietumu un dienvidu pusēs ar Lauksaimniecības zemēm (L1);
- Austrumu pusē ar valsts nozīmes māla atradnes “Kaiģi” teritoriju;
- Ziemeļu un ziemeļrietumu pusēs ar mežu (M) un lauksaimniecības zemju (L1) teritorijām;
- Visa paredzētās darbības vieta lokalizējas Vecbērzes poldera teritorijā, kā arī īpašumos atrodas dažas lokālas nozīmes koplietošanas ūdensnotekas;
 - Abi īpašumi robežojas ar valsts nozīmes ūdensnoteku Vecbērze, meliorācijas kad. Nr. 38174:01, kā arī īpašums “Bumbu bedres” robežojas ar valsts nozīmes ūdensnotekām Mežinieku upīte, meliorācijas kad. Nr. 3817412:01, un Vecpienava, meliorācijas kad. Nr. 381742:01.

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) datu bāzi “OZOLS (skatīts 04.10.2021.)”, īpašums “Bumbu bedres” atrodas ~ 40-280 m attālumā no *Natura 2000* teritorijas – dabas lieguma “Līvberzes liekņa”. Pārvaldes ieskatā, mainot tik plašas teritorijas izmantošanas veidu, visticamāk tiks ietekmētas arī blakus esošās teritorijas, jo mežs samazina meteoroloģisko faktoru svārstību amplitūdu, pasargā teritorijas no izžūšanas, izlīdzina upju caurplūdumu, kā arī būtiski samazina augšņu eroziju risku.

Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecība 06.10.2021. vēstulē Nr. VM7.5-3/869 “Par atzinuma sniegšanu” norāda, neiebilst plānotajai meža zemju pārveidošanai lauksaimniecībā izmantojamā zemē Līvberzes pag., Jelgavas nov., īpašumos “Bumbu bedres” un “Rapu mežs”, ja tiek ievēroti sugu un biotopa eksperta atzinumā sniegtie nosacījumi.

Jelgavas novada pašvaldība 07.10.2021. vēstulē Nr. JNPIP/3-18/21/506 “Par informatīvo paziņojumu” un sugu un biotopu eksperte I. Donika, sert. Nr. 119, derīgs līdz 27.07.2022., 03.08.2021. sagatavotajā “Eksperta atzinumā – biotopu grupai meži un virsāji” norāda, ka nekustamajā īpašumā “Bumbu bedres” atrodas no sprādzienbīstamiem priekšmetiem neattīrīta teritorija un pirms teritorijas atmežošanas būtu jākonsultējas ar militārajiem speciālistiem, vai jebkāda darbība šajās teritorijās neradīs sprādzienu bīstamību, kas var kaitēt teritorijā strādājošajiem cilvēkiem.

Atjaunojamo dabas resursu – koksnes samazinājums, kas ir saistīts ar meža izciršanu, lokālā mērogā vērtējams kā būtisks, bet vērtējot meža platības Zemgalē un Latvijā kopumā, ir neliels un neatstās būtisku ietekmi uz pieejamajiem atjaunojamo dabas resursu apjomiem. Atmežošana un iegūto kokmateriālu aizvešana visticamāk tiks veikta ar vairākām tehnikas vienībām – hārvesteriem, forvarderiem un kravas transportu, kuru darbināšanai tiks izmantoti naftas produkti. Avāriju un tehnikas bojājumu gadījumos, naftas produktu noplūžu novēršanai nepieciešams izmantot absorbentus, kas pēc to izlietošanas, kā bīstamie atkritumi, jāsavāc atsevišķā slēgtā konteinerā un jānodod atkritumu apsaimniekotājam, kas saņēmis attiecīgu atkritumu apsaimniekošanas atļauju. Avāriju sekas ir lokālas un viegli likvidējamas, ja darbības veicējs rīkojas nekavējoties.

Atmežošanas procesā nav paredzēta videi un cilvēka veselībai kaitīgu vielu izmantošana, transportēšana vai pārkraušana. Augstāk minētā tehnika var radīt lokāla

mēroga izplūdes gāzu emisijas gaisā, kā arī troksni un vibrāciju. Kravas transporta kustības laikā, gaisā nonākošie putekļi un izplūdes gāzes tiks emitētas nenozīmīgā apjomā, tās spēs akumulēt apkārt esošās mežu teritorijas. Paredzams, ka atmežošanas norisināsies ilglaicīgi, pa etapiem, bet radītā negatīvā ietekme uz gaisa kvalitāti būs lokāla un pārejoša. Paredzētās darbības vietā nav objektu, ko sabiedrība izmanto, lai piekļūtu atpūtas vietām vai citai sabiedriski nozīmīgai infrastruktūrai.

Nekustamos īpašumus “Bumbu bedres” un “Rapu mežs” vienu no otra atdala valsts nozīmes vietējais autoceļš V- 1064 “Kalnciems-Līvērze”. Satiksmes intensitāte uz šī ceļa nav liela. Atmežošanas laikā autotransporta intensitāte nebūtiski palielināsies. Atmežošanas tehnika un autotransports ir jāuztur darba kārtībā, bojātās tehnikas vienības ir jāpārņem uz remontdarbnīcām ārpus paredzētās darbības vietas. Paredzētā darbība – atmežošana nav tieši saistīta ar ķīmisku vielu un izstrādājumu izmantošanu. Tuvākas blīvi apdzīvotās vietas ir Kalnciems ~ 5 km un Līvērzes ciems ~ 4 km attālumā. Tuvākā viensēta ~ 1.5 km attālumā. Pēc 01.07.2021. administratīvi teritoriālās reformas, tagadējo Jelgavas novadu veido bijušās Jelgavas un Ozolnieku novadu teritorijas. Jelgavas novadā, saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datu bāzē publicēto informāciju, uz 2021. gada 1. janvāri dzīvoja 22021 cilvēks.

Atmežošanas laikā neradīsies būvniecības atkritumi. Mežizstrādes veicēji, mežizstrādes laikā, radīs nelielu sadzīves atkritumu apjomu. Radušos sadzīves atkritumu apjomi ir niecīgi, to apsaimniekošanu jāveic Iesniedzējam. Radušos atkritumu apjomi neprasa plānot atsevišķus pasākumus un nodrošinājumu to savākšanai.

Atbilstoši LVĢMC Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistram (skatīts 27.10.2021.), ~ 4 km rādiusā ap paredzētās darbības vietu, neatrodas neviena potenciāli piesārņota vai piesārņota vieta, kā arī paredzētās darbības vieta neatrodas katastrofu un ekstremālu meteoroloģisko apstākļu rašanās riska zonā.

Iesniedzējs plāno veikt visu koku, krūmu noņemšanu un zemes frēzēšanu, lai sagatavotu iegūto teritoriju lauksaimnieciskajai darbībai. Ceļu un ēku būvniecība nav paredzēta. No Iesniedzēja sniegtās informācijas nav noprotams, kādas darbības tālāk tiks veiktas atmežotajās teritorijās, tomēr, visticamāk, lai nodrošinātu iegūto lauksaimniecības zemju ikgadēju mehānizētu apstrādi, šīs zemes visdrīzāk būs nepieciešams meliorēt.

Hidroloģe T. Koļcova 18.08.2021. “Atzinumā par nekustamo īpašumu “Bumbu bedres” un “Rapu mežs” hidroloģisko stāvokli un hidroloģiskā režīma izmaiņām pēc atmežošanas” (turpmāk – Hidrologa atzinums) secina, ka mežs, salīdzinājumā ar citiem zemes lietojuma veidiem, patērē vairāk ūdens iztvaikošanai un transpirācijai, tā samazinot upes noteci. Noteces izmaiņu apjoms ir atkarīgs no atmežoto platību lieluma, bet lai noteiktu izmaiņas ir nepieciešama speciālo pētījumu veikšana. Pārvalde norāda, ka hidroloģes vērtētā platība sastāda 2020. gadā pieteikto platību 173.27 ha, kā arī secina, ka Hidrologa atzinums apstiprina, ka iegūtās lauksaimniecības teritorijas būs mitras, jo atmežošanas rezultātā parasti notiek blakus esošo virszemes ūdensobjektu vidējo noteču palielināšanās. Saskaņā ar ZMNĪ 07.10.2021. vēstuli Nr. Z-1-9/1230 “Par atzinuma sniegšanu meža zemju pārvairošanai lauksaimniecības zemēs ar kopējo platību 136.2 ha nekustamajos īpašumos “Bumbu bedres” (kad. Nr. 54620030136) un “Rapu mežs” (kad. Nr. 54620030137) Līvērzes pagastā, Jelgavas novadā”, (turpmāk – Vēstule Nr. Z-1-9/1230), lauksaimniecībā izmantojamās zemēs ieteicams veikt jaunu meliorācijas sistēmu (drenāžas) būvniecību. Pārvaldes ieskatā meliorācijas sistēmu ierīkošana ir nepieciešama, jo slapjos laukos lauksaimniecības mašīnas grimst un augsni sablīvē. Savlaicīga zemes apstrādāšana un ražas novākšana šādos laukos nav iespējama. Turpretī, ja nosusināšanas intensitāte atbilst lauksaimniecības mehānizācijas prasībām, it visās saistīgās minerālaugsnēs kultūraugu augstu ražu iegūšana ir nodrošināta. Pārvalde norāda, ka atbilstoši Likuma 3. panta 7. punktam, paredzēto darbību, kurai ir vai var būt būtiska

ietekme uz vidi, aizliegts sadalīt vairākās darbībās, jo tādejādi netiek pienācīgi novērtēta paredzētās darbības kopīgā ietekme, Pārvaldes ieskatā, vērtējot paredzēto darbību, ir jāņem vērā arī teritorijas turpmākā plānotā izmantošana – lauksaimniecības zemes ierīkošana graudaugu audzēšanai, jo visticamāk, lai to spētu savlaicīgi mehāniski apstrādāt, to vajadzēs meliorēt. Atmežošana ir iejaukšanās dabas vidē – izņemot un iesaistot saimnieciskajā aprītē atjaunojamo resursu koksni, tiks izveidota lauksaimniecības zeme, uz tā rēķina radot gan līdzšinējās ekosistēmas, gan ainaviskas pārmaiņas, kas sliktākajā gadījumā var arī ietekmēt *Natura 2000* teritorijas – dabas lieguma “Līvberzes liekņa” lokālo ūdens aprites ciklu.

No Iesniedzēja sniegtās informācijas nav noprotams, kādas darbības tālāk tiks veiktas atmežotajās teritorijās, tomēr, visticamāk, lai nodrošinātu iegūto lauksaimniecības zemju ilggadēju mehanizētu apstrādi, šīs zemes visdrīzāk būs nepieciešams meliorēt. Pārvalde jau iepriekš norādīja, ka atbilstoši Likuma 3. panta 7. punktam, paredzēto darbību, kurai ir vai var būt būtiska ietekme uz vidi, aizliegts sadalīt vairākās darbībās, jo tādejādi netiek pienācīgi novērtēta paredzētās darbības kopīgā ietekme, Pārvaldes ieskatā, vērtējot paredzēto darbību, ir jāņem vērā arī teritorijas turpmākā plānotā izmantošana – lauksaimniecības zemes ierīkošana graudaugu audzēšanai, jo visticamāk, lai to spētu savlaicīgi mehāniski apstrādāt, šīs zemes vajadzēs meliorēt.

Dabas liegumam “Līvberzes liekņa” 2011. gadā ir izstrādāts Dabas lieguma “Līvberzes liekņa” darbas aizsardzības plāns laika posmam no 2010. gada līdz 2020. gadam, pieejams DAP tiešsaistes vietnē <https://www.daba.gov.lv/lv/media/2393/download> (skatīts 25.10.2021.) (turpmāk – Aizsardzības plāns). Dabas liegumam “Līvberzes liekņa” pieguļošo teritoriju meliorācija, Aizsardzības plānā un DAP Pierīgas reģionālās pārvaldes 20.10.2021. vēstulē Nr. 3.27/5822/2021-N “Par lauksaimniecības zemes ierīkošanu mežā īpašumā “Bumbu bedres” Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā” (turpmāk – Vēstule Nr. 3.27/5822/2021-N) ir viennozīmīgi vērtēta kā negatīva. Hidrologa atzinumā norādīts, ka kopumā atmežošanas izraisīs nenozīmīgas ūdens noteces izmaiņas Vecbērzes ūdens baseinā. Kā konstatējusi Pārvalde un norāda DAP 20.10.2021. Vēstulē Nr. 3.27/5822/2021-N, ierīkoto lauksaimniecības zemju ilggadējai izmantošanai, visticamāk, tiks ierīkota meliorācijas sistēma. Hidrologa atzinumā šī iespējamā ietekme uz *Natura 2000* teritoriju – dabas liegumu “Līvberzes liekņa” nav izvērtēta. Iesniedzējs nav sniedzis informāciju par lauksaimniecības zemju tālāku aprīkošanu, pēc frēzēšanas darbu beigām, kā arī Hidrologa atzinumā nav rodama viennozīmīga atbilde par to, kā izmanīsies tuvējo teritoriju lokālais ūdens apmaiņas cikls un, hidroloģe secinājumos izvirza pieņēmumu, ka izmaiņas Vecbērzes ūdens baseinā atmežošanas dēļ nebūs nozīmīgas. Pārvalde nespēj rast skaidru atbildi, vai aprakstītās hidroloģiskās izmaiņas neradīs negatīvu ietekmi uz apkārtējo vidi un tuvumā esošo dabas liegumu “Līvberzes liekņa”. Saskaņā ar Jelgavas novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk–TIAN) 2.6.1. punktu, Jelgavas novada teritorijā nav pieļaujama darbība, kas izmaina kultūrvēsturiski izveidojušos ainavu, ekoloģiskas un estētiskas nozīmes ainavas elementus vai samazina bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko stabilitāti, ir pretrunā ar teritorijas plānojuma mērķiem vai izraisa nevēlamas pārmaiņas dabas procesa norisēs, kā arī kultūrvēsturiskās vides un ainavu telpiskajā struktūrā.

Saskaņā ar Aizsardzības plānu (skatīts 25.10.2021.) liegums atrodas plašā mežu masīvā, taču atšķirībā no blakusesošās meliorēto saimniecisko mežu ainavas, teritorija ir ievērojama ar saimnieciskās darbības mazskarta vienlaidu meža ainavu ar raksturīgām dabiska meža struktūrām – dažāda vecuma kokiem, pārmitrām ieplakām, vairāku augu sabiedrību mozaīku, sausokņiem un kritālām. Iesniedzējam, saskaņā ar Pārvaldes 09.11.2020. lūgto papildinformāciju, sugu un biotopu eksperte I. Donika, sert. Nr. 119,

derīgs līdz 27.07.2022., 03.08.2021. sagatavoja “Eksperta atzinumu – biotopu grupai meži un virsāji”, kurā konstatēja, ka atmežošana nekustamajā īpašumā “Rapu mežs” atstās neitrālu ietekmi uz apkārtnes dabas vērtībām, jo teritorijā nelokalizējas aizsargājami biotopi un sugas, kā arī šī īpašuma blakus teritorijas tikušas ilgstoši antropogēni ietekmētas, un atmežojot šo platību tiks palielināta dienvidrietumiem esošā lauksaimniecības zemju teritorija. Turpretī, nekustamajā īpašumā “Bumbu bedres” ziemeļu daļā lokalizējas īpaši aizsargājams biotops “Aluviāli meži”, tādēļ šo īpašumu iespējams atmežot 65.22 ha platībā. Eksperte norāda, ka pieļaujama daļa šīs teritorijas atmežošanas, kompensējot izmaiņas ar atstājamo ziemeļu daļas platību, kuras kvalitāte laika gaitā uzlabosies, pieaugot mežaudzes vecumam un veidojoties meža biotopam raksturīgiem struktūras elementiem. DAP Vēstulē Nr. 3.27/5822/2021-N, norāda īpašumā “Bumbu bedres” esošā aizsargājamā biotopa “Aluviāli meži” atmežošana 7.8 ha platībā un kompensēšana ar atstājamo ziemeļu daļas platību nav pieļaujama, jo šāds secinājums ir pretrunā ar 05.03.2013. MK noteikumu Nr. 118 “Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi ierīko mežā, kā arī sniedz atļauju ierīkošanai” (turpmāk – Noteikumi Nr. 118) 4. punktu, kas noteic, ka lauksaimniecības zemes ierīkošana ir atļauta teritorijās, kas Dabas aizsardzības pārvaldes uzturētajā valsts reģistrā nav reģistrētas kā īpaši aizsargājami biotopi un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes. Pārvalde piekrīt DAP Vēstulē Nr. 3.27/5822/2021-N paustajam viedoklim, ka I. Donikas sagatavotā atzinuma secinājumu daļā teiktais, ka plānotā atmežošana kopumā atstās neitrālu ietekmi uz apkārtnes dabas vērtībām, jo plānotās darbības teritorija un tai piegulošās platības ir ilgstoši antropogēni būtiski ietekmētas, ir pretrunā ar dabas datu bāzē “OZOLS” pieejamo informāciju. Gar atmežojamās platības rietumu robežu visā garumā atrodas īpaši aizsargājamais biotops “Aluviāli meži”. Dabas liegums “Līvberzes liekņa” atrodas tikai ~ 40-280 m attālumā no īpašuma “Bumbu bedres” rietumu robežas. Līdz ar to var secināt, ka ekspertes atzinumā nav adekvāti izvērtēta atmežošanas un ar lauksaimniecības zemes ierīkošanu saistītās meliorācijas sistēmas būvniecības ietekme uz apkārtējām teritorijām, tai skaitā *Natura 2000* teritoriju – dabas liegumu “Līvberzes liekņa”

Eksperte I. Donika savā atzinumā norāda, ka paredzētās darbības teritorijā atrodas īpaši aizsargājamās augu sugas jumstiņu gladiolas (*Gladiolus imbricatus*) atradne. Ekspertes atzinumā nav ziņu par atradnes stāvokli (platību, indivīdu skaitu, vitalitāti u.c.), iespējams, tāpēc, ka apsekojums veikts ārpus veģetācijas sezonas – 2020. gada novembrī un decembrī. Atzinumā norādīts, ka tālāka šīs sugas izplatība ir maz iespējama, jo tā atrodas meža teritorijā. Aprakstot pētāmās teritorijas aizsargājamo dabas un ainavas vērtību labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības un darbības, lai uzlabotu konstatēto sugu un biotopu stāvokli, eksperte norāda, ka, lai veicinātu sugas izplatību, teritorija būtu jāatbrīvo no apauguma un javeic regulāra pļaušana. Savukārt atzinuma secinājumu daļā eksperte raksta, ka atradnes teritorijā ir iespējama atmežošana ar mērķi ierīkot lauksaimniecības zemes. Pārvalde piekrīt DAP Vēstulē Nr. 3.27/5822/2021-N paustajam viedoklim, ka šāds secinājums ir pretrunā ar dabas aizsardzības normatīvajiem aktiem, jo jumstiņu gladiola (*Gladiolus imbricatus*) ir iekļauta 14.11.2000. MK noteikumu “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” 1. pielikumā. Saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 12. pantu, attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu augiem vai to daļām visās attīstības stadijās ir aizliegta lasīšana, noplūķšana un izrakšana, kā arī dzīvotņu postīšana. Atmežošanu īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēs aizliedz arī MK noteikumu Nr. 118 4. punkts. Līdz ar to atmežošana vietās, kur dabas datu bāzē “OZOLS” reģistrētas īpaši aizsargājamo sugu atradnes un īpaši aizsargājami biotopi, nav atļauta.

Saskaņā ar 07.04.2021. K. Dukules-Jakušenokas, sagatavoto atzinumu par “Zīdītājiem”, atmežojamā teritorijā konstatētas īpaši aizsargājamās zīdītāju sugas – ūdrs (*Lutra lutra*)

un Eirāzijas bebrs (*Castor fiber*). Lai mazinātu iespējamās ietekmes uz ūdru dzīvotnēm, ieteikts saglabāt dabiskumu Vecbērzes un Vecpienas upēm, kā arī izveidot 10 m platu dabisku aizsargjoslu katrā krastā. Ekspertes atzinumā norādītas arī vairākas īpaši aizsargājamās sugas, kuras, saskaņā ar literatūras datiem, teritorijā varētu būt, bet attiecībā uz kurām ietekmes dotā atzinuma ietvaros nav bijis iespējams izvērtēt:

1. sikspārņu sugas: ziemeļu sikspārnis (*Eptesicus nilssonii*), Natūza sikspārnis (*Pipistrelus nathusii*), rūsganais vakarsikspārnis (*Nyctalus noctula*), Branta naktssikspārnis (*Myotis brandtii*) brūnais garausainis (*Plecotus auritus*). Tās sastopamas blakus esošajā dabas liegumā "Līvberzes liekņa". Plānotie atmežošanas darbi var ietekmēt šīs sugas vairošanās kolonijas, tādēļ ir nepieciešama sikspārņu eksperta konsultācija.
2. Meža sicista (*Sicista betulina*) – atzinuma gatavošanas laikā nebija piemērota sezona slazdu izlikšanai un sugas klātbūtni nevarēja pārbaudīt.
3. Mazais jeb lazdu susurs (*Muscardius avellanarius*) – aptuveni 2.5 km attālumā atrodas šīs sugas atradne, un ekspertes ieskatā tā varētu apdzīvot arī pētāmo teritoriju.

Pārvalde un DAP Vēstulē Nr. 3.27/5822/2021-N piekrīt ekspertes paustajam viedoklim, ka atmežošana īpašumos "Bumbu bedres" un "Rapu mežs" var negatīvi ietekmēt gan atsevišķas meža sugas, gan zaļo koridoru starp Kurzemes un Sēlijas meža masīviem. Ekspertes atzinumā nav atsevišķi izdalīti secinājumi par plānotās darbības iespējamo ietekmi un *Natura 2000* teritorijā esošajām īpaši aizsargājamām zīdītāju sugām. DAP norāda, ka Aizsardzības plānā teikts, ka zīdītāju sugas potenciāli varētu ietekmēt meža ciršana apkārt lieguma teritorijai, kas tālāk fragmentētu lielo Līvberzes meža masīvu, pārtraucot sīkajām zīdītāju sugām pārvietošanās un migrāciju ceļus uz vai caur lieguma teritoriju, kā arī meliorācija, kas varētu ietekmēt lieguma mitruma režīmu.

Saskaņā ar 07.09.2021. un 13.09.2021. eksperta/ornitologa K. Millera atzinumiem, secināms, ka:

1. "Rapu mežā" atmežošana, saskaņā ar eksperta rekomendācijām, un lauksaimniecības zemju ierīkošana atmežotajā teritorijā, visdrīzāk neradīs būtisku kaitējumu teritorijas un tās tuvējās apkārtnes ornitofaunai. Lai izvairītos no iespējamās īpaši aizsargājamo u.c. putnu sugu ligzdu iznīcināšanas, ievērojot piesardzības principu, kā saimnieciskās darbības sagatavošanas priekšdarbi, tā pati saimnieciskā darbība (atmežošana) veicama laika posmā no 15. jūlija līdz 1. martam.
2. "Bumbu bedru" ziemeļu daļa ir nozīmīga īpaši aizsargājamām putnu sugām vidējam dzenim (*Dendrocopos medius*), baltmugurdzenim (*Dendrocopos leucotos*), melnajai dzilnai (*Dryocopos martius*) un pelēkajai dzilnai (*Picus canus*). Savukārt īpašuma dienvidu daļā atmežošana, saskaņā ar eksperta rekomendācijām (saimnieciskās darbības sagatavošanas priekšdarbi un pati paredzētā darbība (atmežošana) veicama laika posmā no 15. jūlija līdz 1. martam) un lauksaimniecības zemju ierīkošana atmežotajā teritorijā, visdrīzāk neradīs būtisku kaitējumu teritorijas un tās tuvējās apkārtnes ornitofaunai, t.sk. īpaši aizsargājamām sugām.

Abos K. Millera atzinumos norādīts, ka netiek vērtēta plānotās darbības iespējamā ietekme uz biotopiem un hidroloģiju, jo tas neietilpst eksperta kompetencē. Pārvalde piekrīt DAP Vēstulē Nr. 3.27/5822/2021-N paustajam viedoklim, ka, saskaņā ar Aizsardzības plānu, dabas lieguma teritorijā konstatēto reto un aizsargājamo putnu sugu labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai nepieciešams saglabāt pašreizējo hidroloģisko situāciju, neveicot tajā kardinālas izmaiņas. Līdz ar to hidroloģiskā režīma izmaiņas var negatīvi ietekmēt īpaši aizsargājamās putnu sugas dabas liegumā.

Izvērtējot visus iesniegumu un Iesniedzēja pievienotos ekspertu atzinumus, Pārvalde konstatē, ka nevar viennozīmīgi novērtēt paredzētās darbības ietekmi uz apkārtējām teritorijām un *Natura 2000* teritoriju – dabas liegumu "Līvberzes liekņa". Lai kompleksi

novērtētu paredzētās darbības ietekmi, gan uz atmežojamām teritorijām, gan uz tuvumā esošo *Natura 2000* teritoriju, Pārvalde secina, ka kopā jāvērtē gan hidrologa, gan meliorācijas inženiera, gan pārējo ekspertu ziņojumi par paredzētās darbības ietekmi uz minēto teritoriju.

Pārvalde, ņemot vērā Likuma 3. panta 1., 5. un 6. apakšpunktu, 3.² panta I daļas 2. punktu 4. panta pirmās daļas 2. punktu, 4.¹ panta I daļu, 8. panta II daļu, 11. panta 3. punkta d) apakšpunktu, kā arī likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. panta I un IV daļas, secina, ka ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējums ir nepieciešams.

Secinājumi

1. Nekustamajā īpašumā “Bumbu bedres”, kad. Nr. 54620030136, tiks atmežota teritorija 72.61 ha platībā, bet nekustamajā īpašumā “Rapu mežs”, kad. Nr. 54620030137, tiks atmežota teritorija 63.59 ha platībā, kopumā atmežojot 136.2 ha meža platību ar mērķi atmežotajās teritorijās ierīkot lauksaimniecības zemi, kurās turpmāk tiks audzēti graudaugi.
2. Atbilstoši Jelgavas novada teritorijas plānojuma 2011.–2023. gadam, paredzētā darbība tiks realizēta mežu (M) teritorijās, un nav pretrunā ar spēkā esošo Jelgavas novada teritorijas plānojumu, bet, saskaņā ar teritorijas apbūves un izmantošanas noteikumu 2.6.1. punktu, paredzēto darbību iespējams realizēt, ja tā nemainīs ekoloģiskas un estētiskas nozīmes ainavas elementus vai nemazinās bioloģisko daudzveidību un ekoloģisko stabilitāti, neizraisīs nevēlamas pārmaiņas dabas procesa norisēs, kā arī kultūrvēsturiskās vides un ainavu telpiskajā struktūrā. Izvērtējot iesniegto informāciju, Pārvalde neguva viennozīmīgus secinājumus, ka paredzētā darbība neizraisīs nevēlamas pārmaiņas dabas procesa norisēs.
3. ņemot vērā atmežošanas apjomus, secināms, lai nodrošinātu iegūto lauksaimniecības zemju ikgadēju mehanizētu apstrādi, šīs zemes visdrīzāk būs nepieciešams meliorēt. Atbilstoši Likuma 3. panta 7. punktam, paredzēto darbību, kurai ir vai var būt būtiska ietekme uz vidi, aizliegts sadalīt vairākās darbībās, jo tādejādi netiek pienācīgi novērtēta paredzētās darbības kopīgā ietekme. Pamatojoties uz to, ka Iesniedzējs nav norādījis kādas un cik lielā apjomā tiks turpmākās darbības paredzētās darbības vietā, atmežošanas un iespējami ierīkojamās meliorācijas sistēmas kumulatīvo ietekmi Pārvalde ir novērtējusi teorētiski.
4. VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamo īpašumu” Zemgales reģiona meliorācijas nodaļa 07.10.2021. vēstulē Nr. Z-1-9/1230 norāda, ka lauksaimniecībā izmantojamās zemēs ieteicams veikt jaunu meliorācijas sistēmu (drenāžas) būvniecību.
5. Hidroloģes T. Koļcovas 18.08.2021. atzinumā norādīts, ka atmežošana izraisīs nenozīmīgas ūdens noteces izmaiņas Vecbērzes ūdens baseinā. Tomēr, kā jau norādīts iepriekš, lai atmežotajā platībā ierīkotu lauksaimniecības zemi, to visticamāk būtu nepieciešams meliorēt. Hidroloģes atzinumā šī iespējamā ietekme uz *Natura 2000* teritoriju – dabas liegumu “Līvberzes liekņa” nav izvērtēta. Ticami, ka jauno lauksaimniecības zemju nosusināšana, padarot tās piemērotas kultūru audzēšanai, ietekmēs hidroloģisko režīmu blakus esošajā dabas liegumā “Līvberzes liekņa”.
6. Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecība 06.10.2021. vēstulē Nr. VM7.5-3/869 “Par atzinuma sniegšanu” norāda, neiebilst plānotajai meža zemju pārveidošanai lauksaimniecībā izmantojamā zemē Līvberzes pag., Jelgavas nov., īpašumos “Bumbu bedres” un “Rapu mežs”, ja tiek ievēroti sugu un biotopa eksperta atzinumā sniegtie nosacījumi.
7. K. Dukule-Jakušenoka, sert. Nr. 141, derīgs līdz 19.03.2026., 07.04.2021. sagatavojā “Sugu un biotopa aizsardzības jomas eksperta atzinumā - Zīdītāji”, kurā secina, ka

- atmežošana īpašumos “Bumbu bedres” un “Rapu mežs” var negatīvi ietekmēt gan atsevišķas meža sugas, gan zaļo koridoru starp Kurzemes un Sēlijas meža masīviem. Ekspertes atzinumā nav atsevišķi izdalīti secinājumi par plānotās darbības iespējamo ietekmi un *Natura 2000* vietā esošajām īpaši aizsargājamām zīdītāju sugām.
8. Eksperts/ornitologs K. Millers, sert. Nr. 052, derīgs līdz 06.03.2024., sagatavojos atzinumos par iespējamo ietekmi uz teritorijā sastopamajām īpaši aizsargājamajām putnu sugām, secina, ka īpašumu “Bumbu bedres” un “Rapu mežs” atmežošana un lauksaimniecības zemju ierīkošana atmežotajā teritorijā, visdrīzāk neradīs būtisku kaitējumu teritorijas un tās tuvējās apkārtnes ornitofaunai. Abos K. Millera atzinumos norādīts, ka netiek vērtēta plānotās darbības iespējamā ietekme uz biotopiem un hidroloģiju, jo tas neietilpst eksperta kompetencē.
 9. Sugu un biotopu eksperte I. Donika, sert. Nr. 119, derīgs līdz 27.07.2022., 03.08.2021. sagatavojā “Eksperta atzinumā – biotopu grupai meži un virsāji” norāda, ka plānotā atmežošana kopumā atstās neitrālu ietekmi uz apkārtnes dabas vērtībām, jo plānotās darbības teritorija un tai piegulošās platības ir ilgstoši antropogēni būtiski ietekmētas.
 10. Izvērtējot visu ekspertu viedokļus kompleksi, Pārvalde secina, ka ekspertu atzinumos nav adekvāti izvērtēta atmežošanas un ar lauksaimniecības zemes ierīkošanu saistītās meliorācijas sistēmas būvniecības ietekme uz apkārtējām teritorijām, tai skaitā *Natura 2000* teritoriju – dabas liegumu “Līvberzes liekņa”. Saskaņā ar Likuma 11. pantā noteikto, paredzētā darbība kvalificējama kā nozīmīga un kompleksa, jo, īstenojot paredzēto darbību, sagaidāma ietekme ne tikai darbības vietā, bet arī tai piegulošajās teritorijās.
 11. Ņemot vērā darbības apjomu, Likuma 11. panta kritērijus, šī ietekmes uz vidi novērtējuma pielikumā esošajā kontrolsarakstā iekļautos apsvērumus, ir konstatētas būtiskās ietekmes, kas būtu jāizvērtē detalizēti - darbībai jāveic ietekmes uz *NATURA 2000* teritoriju novērtējums.

6. Izvērtētā dokumentācija

1. Iesniedzēja 30.09.2021. iesniegums, ar pielikumiem, kas ietver sevī karšu izdrukas atmežojamajiem nekustamajiem īpašumiem (mērogi 1:10000); zemes robežu plānus atmežojamajiem nekustamajiem īpašumiem (mērogi 1:10000); zemes grāmatu norakstus atmežojamajiem nekustamajiem īpašumiem; sugu un biotopu eksperte I. Donikas, sert. Nr. 119, 03.08.2021. sagatavoto “Eksperta atzinumu – biotopu grupai meži un virsāji”; sugu eksperte specializācijā “Zīdītāji” K. Dukules-Jakušenokas, sert. Nr. 141, 07.04.2021. sagatavoto “Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinumu - Zīdītāji”; eksperta/ornitologa K. Millera, sert. Nr. 052, 07.09.2021. sagatavotos atzinumus Nr. KM/093 “Eksperta/ornitologa Kārļa Millera atzinums par meža zemes pārveidošanu lauksaimniecības zemē nekustamajā īpašumā “Bumbu bedres” iespējamo ietekmi uz teritorijā sastopamajām īpaši aizsargājamajām putnu sugām” un 13.09.2021. atzinumu Nr. KM/094 “Eksperta/ornitologa Kārļa Millera atzinums par meža zemes pārveidošanu lauksaimniecības zemē nekustamajā īpašumā “Rapu mežs” iespējamo ietekmi uz teritorijā sastopamajām īpaši aizsargājamajām putnu sugām”; Hidroloģes T. Koļcovas 18.08.2021. “Atzinums par nekustamo īpašumu “Bumbu bedres” un “Rapu mežs” hidroloģisko stāvokli un hidroloģiskā režīma izmaiņām pēc atmežošanas”.
2. Iesniedzēja 05.11.2021. iesniegums, ar pielikumiem, kas ietver sevī karšu izdrukas atmežojamajiem nekustamajiem īpašumiem (mērogi 1:10000); zemes robežu plānus atmežojamajiem nekustamajiem īpašumiem (mērogi 1:10000); zemes grāmatu norakstus atmežojamajiem nekustamajiem īpašumiem.
3. Jelgavas novada teritorijas plānojums 2011.–2023. gadam.

4. Dabas aizsardzības pārvaldes datu pārvaldības sistēma "OZOLS".
5. VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" portāls www.melioracija.lv.
6. VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu saraksts.
7. Jelgavas novada īpašuma pārvaldes 06.10.2021. vēstule Nr. JNPIP/3-18/21/506 "Par informatīvo paziņojumu".
8. Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības 06.10.2021. vēstule Nr. VM7.5-3/869 "Par atzinuma sniegšanu".
9. VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" Zemgales reģiona meliorācijas nodaļas 07.10.2021. vēstule Nr. Z-1-9/1230 "Par atzinuma sniegšanu meža zemju pārvaidošanai lauksaimniecības zemēs ar kopējo platību 136.2 ha nekustamajos īpašumos "Bumbu bedres" (kad. Nr. 54620030136) un "Rapu mežs" (kad. Nr. 54620030137) Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā".
10. Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālās pārvaldes 20.10.2021. vēstule Nr. 3.27/5822/2021-N "Par lauksaimniecības zemes ierīkošanu mežā īpašumā "Bumbu bedres".
11. Dabas lieguma "Līvberzes liekņa" darbas aizsardzības plāns laika posmam no 2010. gada līdz 2020. gadam, pieejams DAP tiešsaistes vietnē <https://www.daba.gov.lv/lv/media/2393/download> (skatīts 25.10.2021.).

7. Sabiedrības informēšana

Pārvalde 04.10.2021. ir izsūtījusi informatīvo paziņojumu par paredzēto darbību Jelgavas novada pašvaldībai un biedrībai "Vides aizsardzības klubs", kā arī publicējusi paziņojumu 04.10.2021. Valsts vides dienesta tīmekļa vietnē.

8. Administratīvā procesa dalībnieku viedokļi

Jelgavas novada īpašuma pārvalde 06.10.2021. vēstulē Nr. JNPIP/3-18/21/506 "Par informatīvo paziņojumu", informē, ka atmežojot īpašumu "Bumbu bedres" (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 5462 003 0136) pastāv bažas, ka tai tiks mainīts zemes lietošanas mērķis, kā rezultātā tiktu ierīkota lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kura nākotnē varētu tikt meliorēta, tādējādi atstājot būtisku ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju "Līvberzes liekņa", kurā gandrīz visā lieguma platībā konstatēti ES nozīmes biotopi, reģistrēta jūras ērgļa ligzda (~1.4 km no atmežojamās zemes vienības). Saskaņā ar Valsts SIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" Meliorācijas kadastra informācijas sistēmu, minētie īpašumi atrodas Vecbērzes polderu teritorijā ŪSIK KODS 38174:01. Zemes lietošanas veida maiņa varētu atstāt nelabvēlīgu ietekmi uz Vecbērzes polderu teritoriju. Pašvaldības rīcībā ir informācija, ka zemes īpašumā "Bumbu bedres" atrodas ar sprādzienbīstamiem priekšmetiem neattīrīta teritorija. Pašvaldība, ņemot vērā augstāk minēto, lūdz Valsts vides dienesta Zemgales reģionālajai vides pārvaldei veikt paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumu, saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" prasībām.

VMD Zemgales virsmežniecība 06.10.2021. vēstulē Nr. VM7.5-3/869 "Par atzinuma sniegšanu" informē, ka vadoties pēc Meža valsts reģistra (MVR), Dabas datu pārvaldīšanas sistēmas "OZOLS" datiem un iesniegtās dokumentācijas, iecerētās darbības nenotiktu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, mikroliegumos vai to buferzonās, īpaši aizsargājamajos meža iecirkņos. Objekta daļa pēc MVR, un Jelgavas novada teritorijas plānojuma 2011.-2023.gadam datiem atrodas Vecpienavas un Vecbērzes upes 50 m aizsargjoslā. Ievērojot Aizsargjoslu likuma 35. un 37. pantu. Īpašumam "Bumbu bedres" (kad.nr. 54620030136) tiešā tuvumā atrodas Īpaši aizsargājama dabas teritorija – dabas liegums "Līvberzes liekņa". Īpašumā "Bumbu bedres" (kad.nr. 54620030136) pēc Dabas

datu pārvaldīšanas sistēmas "OZOLS" datiem atrodas Īpaši aizsargājams biotops 91E0* Aluviāli meži (*Aluviāli krastmalu un palieņu meži*). Veicot plānotās darbības ievērot sugu un biotopa eksperta atzinumā sniegtos nosacījumus – atstāt neskartu īpasuma Z daļu.

Pēc projekta realizācijas paredzama zemes lietošanas veida maiņa no meža uz lauksaimniecībā izmantojama zeme. Atmežošana veicama saskaņā ar Meža likuma 41.pantu un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 384 „Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi”.

VSIA “ZMNĪ” Zemgales reģiona meliorācijas nodaļa 07.10.2021. vēstulē Nr. Z-1-9/1230 “Par atzinuma sniegšanu meža zemju pārvaidošanai lauksaimniecības zemēs ar kopējo platību 136.2 ha nekustamajos īpašumos “Bumbu bedres” (kad. Nr. 54620030136) un “Rapu mežs” (kad. Nr. 54620030137) Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā” informē, ka izvērtējot iesniegtos dokumentus un meliorācijas kadastra informācijas sistēmas datus nekustamais īpašums "Bumbu bedres", kad.Nr.54620030136:

- Atrodas Vecbērzes poldera teritorijā;
- Īpašumā atrodas koplietošanas ūdensnoteka ar meliorācijas kadastra Nr. 3817413:1.
- Robežojas ar valsts nozīmes ūdensnoteku Mežinieku upīte ar meliorācijas kadastra Nr. 3817412:01;
- Robežojas ar valsts nozīmes ūdensnoteku Vecbērze ar meliorācijas kadastra Nr. 38174:01;
- Robežojas ar valsts nozīmes ūdensnoteku Vecpienava ar meliorācijas kadastra Nr. 381742:01.

Izvērtējot iesniegtos dokumentus un meliorācijas kadastra informācijas sistēmas datus nekustamais īpašums "Rapu ceļš", kad.Nr. 54620030137:

- Atrodas Vecbērzes poldera teritorijā;
- Robežojas ar valsts nozīmes ūdensnoteku Vecbērze ar meliorācijas kadastra Nr. 38174:01;
- Robežojas ar koplietošanas ūdensnoteku ar meliorācijas kadastra Nr. 381743:9;
- Robežojas ar koplietošanas ūdensnoteku ar meliorācijas kadastra Nr. 3817413:1.

Koplietošanas un valsts nozīmes ūdensnotekām ir noteikta ekspluatācijas aizsargjosla:

- 10 m abās pusēs no ūdensnotekas kroles lauksaimniecībā izmantojamās zemēs;
- 8-10 m atbērtnes pusē meža zemēs;
- Meliorācijas kadastra informācija apskatāma interneta vietnē: <https://www.melioracija.lv>.

Darbības rezultātā nav pieļaujama esošo ūdensnoteku aizbēršana vai cita veida gultņu nosprostošana. Zemju transformācija nerada ilglaicīgu ietekmi uz melioratīvo stāvokli polderī. Pēc darbu veikšanas un zemju lietošanas veida maiņas, ievērot koplietošanas un valsts nozīmes ūdensnotekām lauksaimniecībā izmantojamās zemēs noteikto ekspluatācijas aizsargjoslu 10 m abās pusēs no ūdensnotekas kroles. Lauksaimniecībā izmantojamās zemēs ieteicams veikt jaunu meliorācijas sistēmu (drenāžas) būvniecību, pirms tam saņemot ZMNĪ tehniskos noteikumus.

DAP Pierīgas reģionālā administrācija 20.10.2021. vēstulē Nr. 3.27/5822/2021-N “Par lauksaimniecības zemes ierīkošanu mežā īpašumā “Bumbu bedres” informē, ka paredzētā darbība tiek viennozīmīgi novērtēta kā negatīva, ko pamato šādi:

- 1) VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” vēstulē Nr. Z-1-9/1230 norādīts, ka pēc zemju lietošanas veida maiņas lauksaimniecībā izmantojamās zemēs ieteicams veikt jaunu meliorācijas sistēmas būvniecību. Ticami, ka jauno lauksaimniecības zemju nosusināšana, padarot tās piemērotas kultūru audzēšanai, ietekmēs hidroloģisko režīmu blakus esošajā dabas liegumā “Līvberzes liekņa”.

- 2) Sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētas ekspertes Ivetas Donikas 2021. gada 3. augusta atzinumā norādīts, ka īpašuma “Bumbu bedres” daļā, kuru plānots atmežot, atrodas ES nozīmes Latvijā prioritāri aizsargājamais biotops 91E0* *Aluviāli meži* 7,8 ha platībā. Atzinuma secinājumu daļā eksperte norāda, ka šī biotopa atmežošana ir pieļaujama, kompensējot ar atstājamo ziemeļu daļas platību. Šāds secinājums ir pretrunā ar Ministru kabineta 2013. gada 5. marta noteikumu Nr. 118 “Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi ierīko mežā, kā arī izsniedz atļauju tās ierīkošanai” (turpmāk – MK Noteikumi Nr.118) 4. punktu, kas nosaka, ka lauksaimniecības zemes ierīkošana ir atļauta teritorijās, kas Dabas aizsardzības pārvaldes uzturētajā valsts reģistrā nav reģistrētas kā īpaši aizsargājami biotopi un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes. Tāpat ekspertes I. Donikas atzinumā norādīts, ka plānotās darbības teritorijā atrodas īpaši aizsargājamās augu sugas jumstiņu gladiolas *Gladiolus imbricatus* atradne. Ekspertes atzinumā nav ziņu par atradnes stāvokli (platību, indivīdu skaitu, vitalitāti u.c.), iespējams, tāpēc, ka apsekojums veikts ārpus veģetācijas sezonas – 2020. gada novembrī un decembrī. Atzinumā norādīts, ka tālāka šīs sugas izplatība ir maz iespējama, jo tā atrodas meža teritorijā. Aprakstot pētāmās teritorijas aizsargājamo dabas un ainavas vērtību labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības un darbības, lai uzlabotu konstatēto sugu un biotopu stāvokli, eksperte norāda, ka, lai veicinātu sugas izplatību, teritorija būtu jāatbrīvo no apauguma un javeic regulāra pļaušana. Savukārt atzinuma secinājumu daļā eksperte raksta, ka atradnes teritorijā ir iespējama atmežošana ar mērķi ierīkot lauksaimniecības zemes. Šāds secinājums ir pretrunā ar dabas aizsardzības normatīvajiem aktiem, jo jumstiņu gladiola ir iekļauta Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumu “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” 1. pielikumā. Saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 12.pantu attiecībā uz īpaši aizsargājamo sugu augiem vai to daļām visās attīstības stadijās ir aizliegta lasīšana, noplūkšana un izrakšana, kā arī dzīvotņu postīšana. Atmežošanu īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēs aizliedz arī MK noteikumu Nr. 118 4. punkts. Līdz ar to atmežošana vietās, kur DDPS OZOLS reģistrētas īpaši aizsargājamo sugu atradnes un īpaši aizsargājami biotopi, nav atļauta. I. Donikas atzinuma secinājumu daļā norādīts, ka plānotā atmežošana kopumā atstās neitrālu ietekmi uz apkārtnes dabas vērtībām, jo plānotās darbības teritorija un tai piegulošās platības ir ilgstoši antropogēni būtiski ietekmētas. Tas ir pretrunā ar dabas datu pārvaldības sistēmā OZOLS (turpmāk – DDPS OZOLS) pieejamo informāciju. Gar atmežojamās platības rietumu robežu visā garumā atrodas ES nozīmes Latvijā prioritāri aizsargājamais biotops 91E0* *Aluviāli meži*. Dabas liegums “Līvberzes liekņa” (Natura2000 vieta) atrodas tikai 40-280 m attālumā no īpašuma “Bumbu bedres” rietumu robežas. Līdz ar to var secināt, ka ekspertes atzinumā nav adekvāti izvērtēta atmežošanas un ar lauksaimniecības zemes ierīkošanu saistītās meliorācijas sistēmas būvniecības ietekme uz apkārtējām teritorijām, tai skaitā Natura 2000 teritoriju – dabas liegumu “Līvberzes liekņa”.
- 3) Sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperta Kārļa Millera 2021.gada 13.septembra atzinumā Nr. KM/094 par īpašumu “Rapu mežs” norādīts, ka atmežošana, saskaņā ar eksperta rekomendācijām, un lauksaimniecības zemju ierīkošana atmežotajā teritorijā, visdrīzāk neradīs būtisku kaitējumu teritorijas un tās tuvējās apkārtnes ornitofaunai. Lai izvairītos no iespējamās īpaši aizsargājamo u.c. putnu sugu ligzdu iznīcināšanas, ievērojot piesardzības principu, kā saimnieciskās darbības sagatavošanas priekšdarbi, tā pati saimnieciskā darbība (atmežošana) veicama laika posmā no 15. jūlija līdz 01. martam. Šī paša eksperta 2021.gada

7.septembra atzinumā Nr. KM/093 par īpašumu “Bumbu bedres” norādīts, ka īpašuma ziemeļu daļa ir nozīmīga īpaši aizsargājamām putnu sugām vidējam dzenim (*Dendrocopos medius*), baltmugurdzenim (*Dendrocopos leucotos*), melnajai dzilnai (*Dryocopos martius*) un pelēkajai dzilnai (*Picus canus*). Savukārt īpašuma dienvidu daļā atmežošana, saskaņā ar eksperta rekomendācijām (saimnieciskās darbības sagatavošanas priekšdarbi un pati saimnieciskā darbība (atmežošana) veicama laika posmā no 15. jūlija līdz 01. martam) un lauksaimniecības zemju ierīkošana atmežotajā teritorijā, visdrīzāk neradīs būtisku kaitējumu teritorijas un tās tuvējās apkārtnes ornitofaunai, t.sk. īpaši aizsargājamām sugām. Abos K. Millera atzinumos norādīts, ka netiek vērtēta plānotās darbības iespējamā ietekme uz biotopiem un hidroloģiju, jo tas neietilpst eksperta kompetencē. Dabas aizsardzības plānā norādīts, ka dabas lieguma teritorijā konstatēto reto un aizsargājamo putnu sugu labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanai nepieciešams saglabāt pašreizējo hidroloģisko situāciju, neveicot tajā kardinālas izmaiņas. Līdz ar to hidroloģiskā režīma izmaiņas var negatīvi ietekmēt īpaši aizsargājamās putnu sugas dabas liegumā.

- 4) Saskaņā ar sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētas ekspertes Karīnas Dukules-Jakušenokas 2021.gada 7.aprīļa atzinumu, atmežojamā teritorijā konstatētas īpaši aizsargājamās zīdītāju sugas – ūdrs (*Lutra lutra*) un Eirāzijas bebrs (*Castor fiber*). Lai mazinātu iespējamās ietekmes uz ūdru, ieteikts saglabāt dabiskumu Vecbērzes un Vecslampes upēm, kā arī izveidot 10 m platu dabisku aizsargjoslu katrā krastā. Ekspertes atzinumā norādītas arī vairākas īpaši aizsargājamās sugas, kuras, saskaņā ar literatūras datiem, teritorijā varētu būt, bet attiecībā uz kurām ietekmes dotā atzinuma ietvaros nav bijis iespējams izvērtēt:
 - sikspārņu sugas: ziemeļu sikspārnis (*Eptesicus nilssonii*), Natūza sikspārnis (*Pipistrellus nathusii*), rūsganais vakarsikspārnis (*Nyctalus noctula*), Branta naktssikspārnis (*Myotis brandtii*) brūnais garausainis (*Plecotus auritus*). Tās sastopamas blakus esošajā dabas liegumā “Līvberzes liekņa”. Plānotie atmežošanas darbi var ietekmēt šīs sugas vairošanās kolonijas, tādēļ ir nepieciešama sikspārņu eksperta konsultācija.
 - Meža sicista (*Sicista betulina*) – atzinuma gatavošanas laikā nebija piemērota sezona slazdu izlikšanai un sugas klātbūtni nevarēja pārbaudīt.
 - Mazais jeb lazdu susurs (*Muscardius avellanarius*) – aptuveni 2,5 km attālumā atrodas šīs sugas atradne, un ekspertes ieskatā tā varētu apdzīvot arī pētāmo teritoriju.

Kopumā eksperte secina, ka veicot literatūras analīzi un karšu izpēti, noteikts, ka atmežošanas īpašumos “Bumbu bedres” un “Rapu mežs” var negatīvi ietekmēt gan atsevišķas meža sugas, gan zaļo koridoru starp Kurzemes un Sēlijas meža masīviem. Ekspertes atzinumā nav atsevišķi izdalīti secinājumi par plānotās darbības iespējamo ietekmi un Natura 2000 vietā esošajām īpaši aizsargājamām zīdītāju sugām. Arī Dabas aizsardzības plānā norādīts, ka zīdītāju sugas potenciāli varētu ietekmēt meža ciršana apkārt lieguma teritorijai, kas tālāk fragmentētu lielo Līvberzes meža masīvu, pārtraucot sīkajām zīdītāju sugām pārvietošanās un migrāciju ceļus uz vai caur lieguma teritoriju, kā arī meliorācija, kas varētu ietekmēt lieguma mitruma režīmu.

- 5) Hidroloģes Tatjanas Koļcovas 2021.gada 18. augusta atzinumā norādīts, ka atmežošana izraisīs nenožīmīgas ūdens noteces izmaiņas Vecbērzes ūdens baseinā. Tomēr, kā jau norādīts iepriekš, lai atmežotajā platībā ierīkotu lauksaimniecības zemi, to visticamāk būtu nepieciešams meliorēt. Hidroloģes atzinumā šī iespējamā ietekme uz Natura 2000 teritoriju – dabas liegumu “Līvberzes liekņa” nav izvērtēta.

Balstoties uz 27.01.2015. Ministru kabineta noteikumu Nr. 30 „Kārtība kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai” 18. punktu un Ministru kabineta 02.06.2009. noteikumu Nr. 507 „Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums” 3.11 un 5.2. apakšpunktiem, Administrācija izsaka viedokli, ka pēc saņemto ekspertu atzinumu izskatīšanas nav iespējams izslēgt iespēju, ka plānotā darbība radīs būtisku negatīvu ietekmi uz Natura 2000 teritoriju – dabas liegumu “Līvberzes liekņa”. Līdz ar to Administrācijas ieskatā situācija atbilst likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.¹ pantā noteiktajam, un paredzētajai darbībai – lauksaimniecības zemes ierīkošanai mežā ar kopējo platību 136,2 ha nekustamajos īpašumos “Bumbu bedres” (kadastra Nr. 54620030136) un “Rapu mežs” (kadastra Nr. 54620030137), Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā, būtu veicams novērtējums par ietekmi uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*). Tāpat atmežošana vietās, kur DDPS OZOLS reģistrētas īpaši aizsargājamo sugu atradnes un īpaši aizsargājami biotopi, nav atļauta.

9. Piemērotās tiesību normas

1. Administratīvā procesa likums.
2. Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3. panta 1., 5. un 6. apakšpunkts, 3.2 panta I daļas 2. punkts 4. panta pirmās daļas 2. punkts, 4.1 panta I daļa, 8. panta II daļa, 11. panta 3. punkta d) apakšpunkts.
3. Vides aizsardzības likuma 3. pants.
4. Likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. panta I un IV daļas.
5. Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumi Nr. 18 „Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību”.
6. Ministru kabineta 2013. gada 5. marta noteikumi Nr. 118 “Kārtība, kādā lauksaimniecībā izmantojamo zemi ierīko mežā, kā arī izsniedz atļauju tās ierīkošanai”.
7. Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu”.
8. Sugu un biotopu aizsardzības likums.
9. Jelgavas novada teritorijas plānojums 2011.–2023. gadam.

Lēmums

Piemērot ietekmes uz Natura 2000 teritoriju novērtējuma procedūru SIA “Baltijas mežu investīcijas”, reģ. Nr. 40203224467, ierosinātajai darbībai – 136.2 ha lielas platības atmežošanai, ar mērķi atmežotajā platībā ierīkot lauksaimniecības zemi, nekustamajos īpašumos “Bumbu bedres”, kad. Nr. 54620030136, un “Rapu mežs”, kad. Nr. 54620030137, Līvberzes pagastā, Jelgavas novadā.

Ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma Nr. ZE21SI0013 kontrolsaraksts ir šī ietekmes uz vidi sākotnējā novērtējuma neatņemama sastāvdaļa.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 79. panta pirmajai daļai un likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 14.1 panta otrajai daļai šo lēmumu mēneša laikā no spēkā stāšanās dienas var apstrīdēt Vides pārraudzības valsts birojā. Iesniegumu par apstrīdēšanu var iesniegt Zemgales reģionālajā vides pārvaldē, Kazarmes ielā 17a, Jelgavā, LV-3007.

Direktors

H. Verbelis

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Ikauniece 28610866
kristine.ikauniece@vvd.gov.lv